

**1.10. «Ақмола облысы білім басқармасы Астрахан ауданы бойынша білім бөлімі
Жаңатұрмыс ауылының жалпы орта білім беретін мектебі» КММ
2025–2026 оқу жылы бойынша**

Lesson Study, зерттеу сабақтары және педагогтердің кәсіби даму туралы мәліметтер

Талдау 2025–2026 оқу жылында Lesson Study (бұдан әрі – LS) үдерісінің екі кезеңін іске асыру қорытындысы бойынша жасалды. Мектепте әртүрлі пәндік салалардағы педагогтерді біріктірген үш шығармашылық топ құрылды. Талдау топтардың атқарылған жұмысты, бақылау нәтижелері мен тұжырымдарды көрсететін рефлексивті есептеріне негізделген.

1. Ұйымдастыру кезеңі: зерттеу командалары мен фокусты қалыптастыру

Мектепте кәсіби даму үшін алқалы орта құрылған. Үш пәнаралық шығармашылық топ құрылды, бұл LS тәсілін енгізуге жүйелі көзқарасты куәландырады:

- 1-топ: дене шынықтыру, тарих, информатика, химия, география, қазақ тілі мұғалімдері. Зерттеу нысаны – 7-8 «А» сыныптары.
- 2-топ: бастауыш сынып және дене шынықтыру мұғалімдері. Зерттеу нысаны – 1-2 «Б» сыныбы.
- 3-топ: математика, информатика, қазақ тілі, дене шынықтыру мұғалімдері. Зерттеу нысаны – 6-7 «Б» сыныптары.

Барлық топтар LS классикалық циклін нақты сақтағанын көрсетті: Жоспарлау – Бақылау – Талдау. Бастапқы кезең команда құруды, мақсаттарды, проблемалық өрісті және зерттелетін сыныптарды анықтауды қамтыды. Барлық есептерде жайлы, сенімді атмосфера атап өтіледі, бұл ашық кәсіби диалог пен рефлексия үшін маңызды шарт болып табылады.

Барлық топтарға ортақ жалпы мектептік проблема: «Білім алушылардың өзін-өзі реттеу дағдыларының әлсіздігі, дербестік деңгейінің төмендігі» деп белгіленді. Бұл бүкіл ұжымның зерттеу күш-жігерін мектеп үшін өзекті болып табылатын бірыңғай бағытқа шоғырландыруға мүмкіндік берді.

2. Топтардың зерттеу фокусы мен мақсат қоюы

Әр топ жалпы проблеманы нақтылап, өз тақырыбы мен зерттеу сұрағын тұжырымдады, бұл педагогикалық зерттеу қағидаттарына сәйкес келеді.

Топ	Сыныптар	Зерттеу тақырыбы	Негізгі зерттеу сұрағы (фокус)
1-топ	7-8 «А»	Біріктірілген сыныптарда ЖИ көмегімен оқушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру	Тапсырмаларды орындау кезінде оқушылардың дербестігін арттыруға қандай әдістер мен тәсілдер ықпал етеді?
2-топ	1-2 «Б»	Біріктірілген сыныптарда ЖИ көмегімен оқушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру	Тапсырмаларды орындау кезінде білім алушылардың дербестігін арттыруға қандай әдістер мен тәсілдер ықпал етеді?
3-топ	6-7 «Б»	Біріктірілген сыныптарда оқушылардың өзіндік жұмысын ұйымдастыру	Тапсырмаларды орындау кезінде білім алушылардың дербестігін арттыруға қандай әдістер мен тәсілдер ықпал етеді?

Талдамалық тұжырым: Бірыңғай жалпы мектептік проблемаға қарамастан, топтар нақты аспектілерге назар аударды. 1 және 2-топтардың өз тақырыптарына жасанды интеллектіні (ЖИ) пайдалануды кіріктіруі педагогтердің дербестіктің төмендігі сияқты дәстүрлі проблеманы шешудің инновациялық жолдарын іздеуге ұмтылысын көрсетеді. 3-

топ жалпы әдістемелік тәсілдерге басымдық берді. Барлық топтар мұғалімдер үшін де, оқушылар үшін де нысанды, пәнді және күтілетін нәтижелерді нақты анықтады.

3. Зерттеу жүргізу: бақылау және деректер жинау

«Жоспарлау» кезеңінде топтар таңдалған сыныптарға оқу деңгейлері (А, В, С) бойынша терең алдын ала талдау жүргізді, олардың күшті және әлсіз жақтарын анықтады, әр оқушы түрі үшін табыстылық критерийлерін белгіледі.

- Сыныптардың күшті жақтары: ынтымақтастық дағдыларының болуы, оқушылардың бір бөлігінің жетістікке ұмтылуы, мәтінмен жұмыс істей білуі.
- Әлсіз жақтары: төмен мотивация және дербестік, жоғары деңгейлі сұрақтарды тұжырымдаудағы қиындықтар, төмен сөйлеу мәдениеті, білім деңгейі төмен оқушылардың басым болуы.

Зерттеудің негізгі элементі бақылауды тұтастай сыныпқа емес, үш нақты «зерттелетін оқушыға» (А, В, С) шоғырландыру болды. Бұл – LS-тің дәстүрлі бақылаудан принципті айырмашылығы. Мұғалім-бақылаушылар ұсынылған әдістер мен тәсілдердің осы үш оқушы түрінің әрқайсысының іс-әрекетіне, мотивациясына және табыстылығына қалай әсер ететінін мақсатты түрде қадағалады.

Топтар LS циклдерін (2 кезең) өткізді:

- 2-топ 2 сабақ (дене шынықтыру және қазақ тілі) және қорытынды кездесуді қоса алғанда үш кездесу өткізді.
- 1 және 3-топтар да жоспарлау, бақылау және талқылау үдерісін егжей-тегжейлі сипаттады, бұл осы кезеңде өткізілген циклдің толықтығын куәландырады.

4. Нәтижелілік және педагогикалық олжалар (Талдау және тұжырымдар)

Есептерді талдау зерттеу барысында алынған негізгі нәтижелерді бөліп көрсетуге мүмкіндік береді:

1. Мұғалімнің шешуші рөлін растау. Педагогтер тәжірибеде оқушының, әсіресе «әлсіздің» (С) белсенділігі мұғалім тарапынан мақсатты назар аудару мен қолдауға тікелей байланысты екеніне көз жеткізді. «Сәтті пайдаланып, әлсіз оқушыға мадақтау арқылы өзін көрсетуге мүмкіндік беру» әдістемелік тәсілі өзінің тиімділігін көрсетті.
2. Ынтымақтастық оқытудың тиімділігі. Барлық топтар жеке ерекшеліктерді (А, В, С деңгейлері) ескере отырып, жұптық және топтық жұмысты ұйымдастыру барлық оқушыларды тартудың қуатты құралы болып табылатынын атап өтті. Әлсіз оқушылар күштілердің қолдауымен жұмыс істей бастайды, бұл олардың мотивациясын арттырады.
3. Оқушыларға ықпалы. Оң өзгерістер тіркелді:
  - Сабаққа деген танымдық қызығушылық пен белсенділіктің артуы.
  - Сыни ойлау, талдау және коммуникация дағдыларының дамуы.
  - Өз іс-әрекетіне өзіндік талдау және рефлексия жасау дағдыларының қалыптасуы.
  - Оқушылар сабаққа «жаңа нәрсе күтумен» келе бастады, бұл ішкі мотивацияның өскенін көрсетеді.
4. Педагогтердің кәсіби дамуы. Мұғалімдер LS «біз әдетте мән бермейтін нәрселерді түсінуге» көмектесетінін атап өтті. Бірлескен жоспарлау, нақты оқушыларды бақылау және әріптестермен кейінгі талдау оқыту үдерісіне ортақ көзқарасты қалыптастырады. Бұл мұғалімдерді дәстүрлі формалардан дамытушы формаларға көшуге, жаңа тәсілдер іздеуге ынталандырады.

5. Проблемалар және өсу нүктелері

Есептерде қиындықтар да шынайы көрсетілген:

- LS сабақтарына дайындыққа жұмсалатын уақыттың көптігі (критериалды кестелер, жоспарлар, бақылау карталарын әзірлеу).

- Кейбір қатысушылардың дайындық кезеңіне толық қатыспауы (3-топтың есебінде атап өтілген).
- Нәтижелердің аралық екенін мойындау: педагогтер «әзірге бәрі қолымыздан келе қойған жоқ» екенін шынайы атап өтеді және LS-ті үздіксіз жетілдіру үдерісі ретінде қарастырады.

Жалпы тұжырымдар мен ұсынымдар:

1. Lesson Study үдерісі мектепте педагогтердің зерттеу мәдениетін арттырудың пәрменді құралы ретінде табысты енгізілді және институционализацияланды. Пәнаралық командалар құрылды, зерттеу алгоритмі пысықталды.
  2. Жалпы мектептік проблеманы (оқушылардың дербестігінің төмендігі) және оны ынтымақтастық, белсенді оқыту әдістері және әртүрлі санаттағы оқушыларға атаулы қолдау көрсету арқылы шешу жолдарын түсінуде бірлікке қол жеткізілді.
  3. Келесі кезеңнің өсу нүктесі ретінде ЖИ пайдаланудың мәлімделген аспектісін неғұрлым егжей-тегжейлі зерделеуді ұсынуға болады. Есептерде бұл құралдар әлі ашылмаған, сондықтан келесі қадам нақты цифрлық құралдарға және олардың дербестікке әсерін талдауға бағытталуы мүмкін.
  4. Уақыт ресурстарын басқаруға және «Тарату» кезеңінде жоспарланғандай, табысты практикаларды бүкіл педагогикалық ұжым арасында кеңінен таратуға назар аударатырып, LS форматындағы жұмысты жалғастыру орынды.
- Осылайша, 2025–2026 оқу жылында мектепте педагогтер өз практикасын бірлесіп зерттейтін ынтымақтастық зерттеу ортасын құру бойынша елеулі жұмыс атқарылды, бұл олардың кәсіби шеберлігінің өсуіне және білім алушылардың білім беру нәтижелерінің жақсаруына тікелей ықпал етеді.

Жауапты: оқу ісі жөніндегі директор орынбасарлары Гоманюк И.Г., Кусаинова Г.Т.

Мектеп директоры

Д.Жунусова